

takvoj konkretnoj situaciji da on radi zakašnjenja pretrpi štetu bez obzira što prema objektivnim mjerilima tu štetu ne bi morao pretrpjeti.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 3.III 1969.

Vijeće: dr Ernest Vajić, dr Dušan Arneri, dr Marijan Dujmović

Prodaja traktorske prikolice - Prodavaočeva garancija - Kupčeva krivnja za štetu na prikolici - Prodavaočeve pismene upute o rukovanju s prikolicom - Kupac kome je prodavalac predao pismene upute o rukovanju s prikolicom mora po tim uputama postupati jer inače prodavalac nije dužan kupcu nadoknaditi štetu koju prikolica pretrpi zbog toga što se kupac nije pridržavao uputa - Nije opravdan kupčev prigovor da po uputama nije mogao postupati jer da mu prodavalac nije zajedno s prikolicom predao i alat koji je potreban za postupanje po uputama - Bez potrebnog alata kupac ne smije staviti prikolicu u saobraćaj

Tužitelj je poduzeće koje izrađuje među ostalim i traktorske prikolice. Tužitelj je tuženiku kao kupcu prodao jednu traktorsku prikolicu. Tužitelj u tužbi navodi da mu tuženik odbija platiti jedan dio kupovne cijene. Tuženik se protivi tužbenom zahtjevu navodeći da mu je tužitelj isporučio prikolicu koja je bila neispravna. Kađ je naime tuženikov vozač nakon preuzimanja prikolice krenuo iz Zemuna prema Zagrebu s prikolicom, nedugo iza polaska iz Zemuna ispao je s osovine prikolice jedan kotač. Na traženje tuženoga tužitelj je uputio na mjesto dogadjaja svoja servisna kola, a tužiteljevi radnici otklonili su kvar. Tuženi smatra da bi trošak popravka i izmjene dijelova trebao teretiti tužitelja, jer da se u ovom slučaju radi ili o loše izvršenoj montaži, ili o konstruktivnom nedostatku.

Tužitelj ističe da je tuženi doista tražio da mu tužitelj ne zaračuna nove dijelove na spornoj prikolici, ali da je tužitelj to odbio jer da je njegova komisija ustanovila da je za dogadjaj kriv tuženikov vozač koji se nije pridržavao dobivenih uputa da na svakih 20 km pritegne zavrtnje na kotačima. Dalje tužitelj tvrdi da je tuženom dostavio zapisnik s rješenjem komisije. Tužitelj priznaje da prigodom isporuke prikolice nije dao tuženikovom vozaču ključ za pritezanje matica na kotačima, ali smatra da tuženom ovi ključevi nisu bili niti potrebni jer da tuženi

u svom alatu za vučno vozilo ima odgovarajuće ključeve i za prikolice. Upravo s toga razloga da tužitelj ne izdaje ključeve kao pribor osim ako kupac to posebno zahtijeva.

Prvostepeni sud je odbio tužitelja s njegovim zahtjevima.

U obrazloženju presude je navedeno da sud smatra utvrđenim da tužitelj nije dao tuženikovom vozaču ključ za pritezanje matica na kotačima, iako je ovaj to tražio, jer da nijedan od njegovih ključeva u kolima nije odgovarao maticama na kupljenoj prikolici. Kako on nije primio upute u pogledu postupka s prikolicom za vrijeme vožnje u vezi s pritezanjem matica na kotačima, to on za vrijeme vožnje nije obraćao na to nikakvu pažnju, nego je samo pazio da se bubnjevi na kočnicama kotača ne bi odviše zagrijavali, pa je nestanak kotača opazio tek kada se zaustavio u Starom Petrovom Selu. Svjedok, tuženikov službenik, iskazao je da je on primio pismene upute o rukovanju sa spornom prikolicom iz kojih proizlazi da je u početnoj vožnji potrebno svakih 20 km pritezati matice na kotačima. Zbog toga je on tražio za to potrebne ključeve od tužitelja, ali ih nije primio, jer da takav ključ ne ulazi u pribor prikolice. Sud na temelju navedenoga smatra utvrđenim da se tuženik doista nije pridržavao dobivenih uputa za rukovanje spornom prikolicom u prvim kilometrima vožnje, ali ipak drži da je za spornu štetu kriv sam tužitelj. Kako je nesporno utvrđeno da je do mjesta zaustavljanja kamiona nestao jedan kotač i da su matice bile popuštene i na ostalim kotačima, to sud zaključuje da se radilo ili o tehničkom nedostatku, ili o propustu tužiteljevu da prije odlaska prikolice iz tvornice pritegne matice na svim kotačima. Propust tuženikov da pregleda prikolicu da li su pritegnute matice na kotačima nije mogao uzrokovati spornu štetu, ako se uvaži da tužitelj unatoč navedene upute nije tuženiku izručio potrebne ključeve za pritezanje matica na kotačima prikolice, iako je ovaj to od tužitelja tražio. Ako tužitelj nije imao potrebnih ključeva, trebao je otkloniti isporuku ili poduzeti druge mjere da spriječi otpuštanje matica na kotačima prikolice već nakon kratkog vremena.

Tužitelj žalbom pobija presudu.

U obrazloženju žalbe navodi se da sud nije uzeo u obzir kod donošenja presude činjenice da sporni ključevi nisu uopće predviđeni kao pribor prikolice, jer da takvi ključevi postoje na motornim kolima kojima se te prikolice prevoze, a osim toga da je vozač znao da je potrebno pritezati matice na kotačima prikolice, jer je takvo upozorenje sadržano u uputama koje kupac dobiva uz kupljenu prikolicu, pa kako je imao ili je morao imati ključeve za tu svrhu, radi se o vozačevoj nemarnosti. Zbog toga je pogrešno stajalište

pobijane presude da je za spornu štetu kriv tužitelj što nije dao potrebne ključeve na zahtjev tuženikovog osoblja.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio iz slijedećih razloga:

Nesporno je među strankama da je tuženikov predstavnik primio od tužitelja upute za rukovanje prikolicom koju je preuzeo od tužitelja, i da je u tim uputama bilo među ostalim sadržano i upozorenje da je kod prvih kilometara vožnje potrebno svakih 20 km pritezati matice na kotačima. On je stoga bio dužan na ovo upozoriti vozača kamiona. Isto tako je nesporno da je tuženikovo osoblje tražilo odnosno ključ od tužitelja i da ga nije primilo, no uz opisane prilike osoblje nije smjelo poći na put iz Zemuna u Zagreb bez potrebnog ključa, jer je moralo računati s mogućnošću da će koja od matica na kotačima prikolice popustiti, da ju neće moći pričvrstiti, i da se time dovodi u pitanje kako sigurnost spornog vozila, tako i sigurnost saobraćaja na odnosnoj cesti na mjestima kuda odnosno vozilo prolazi. Tuženikovo osoblje bilo je stoga dužno prije odlaska iz Zemuna u Zemun odnosno u Beogradu nabaviti ključ kojim bi se moglo na putu poslužiti u navedenu svrhu, i ako u tom ne bi uspjelo, nije smjelo nastupiti put prema Zagrebu bez takvog ključa. Kako je to učinilo unatoč svemu navedenome, to je spornu štetu tuženiku skrivilo njegovo osoblje, a ne tužitelj, kako to pogrešno uzima pobijana presuda.

M.S.

Bilješka.-- Objavljujemo gornju presudu jer je u njoj sadržano jedno važno načelno pitanje koje se pojavljuje kod kupoprodaje vozila, a u vezi sa štetama koje budu prouzrokovane vozilu zbog nemogućnosti da se kupac pridržava prodavaočevih uputa, iz razloga što vozilo nije bilo opskrb-
ljeno potrebnim alatom. Prema stajalištu prvostepenog suda za štetu je odgovoran prodavalac koji nije smio vozilo u takvom stanju isporučiti. Obratno stajalište zauzima drugostepeni sud koji smatra da je odgovoran kupac jer da nije smio preuzeti takvo vozilo i staviti ga u saobraćaj. Ono što je u gornjoj presudi rečeno za alat vrijedi analogno i za svaku drugu manu vozila. Ne treba posebno ni isticati da stajalište drugostepenog suda vrijedi samo onda kada je kupac znao odnosno, upotrebom dužne pažnje, morao znati da kupljeno vozilo, s obzirom na stanje u kojem se ono nalazi, ne smije staviti u saobraćaj. Da je kupac postupio prema stajalištu koje drugostepeni sud smatra ispravnim, tj. da nije preuzeo kupljenu prikolicu, odnosno da je nije stavio u saobraćaj, imao bi načelno od prodavaoca pravo zahtijevati naknadu štete koja mu je odbijanjem preuzimanja, odnosno nestavljanjem vozila u saobraćaj, prouzrokovana. Ovo

naravno pod pretpostavkom da je prodavalac za odnosni nedostatak odgovoran. Specijalno što se tiče pomanjkanja alata, za tu će okolnost prodavalac biti odgovoran ako se u prospektu za odnosno vozilo, ili inače, obavezao da će uz vozilo predati i odgovarajući alat.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 3.IV 1969.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Dušan Arneri, dr Emilio Pallua

Prijevoz stvari morem - Odgovornost brođara i skladištara za štete prouzrokovane tokom iskrcaja tereta - Brođar ne odgovara za štete na teretu koje su prouzrokovane za vrijeme iskrcaja, a koje je prouzrokovao slagač, ako je brođar u ugovoru o prijevozu isključio odgovornost za te štete - Za ove štete odgovara slagač - Da li je šteta prouzrokovana tokom prijevoza ili za vrijeme iskrcaja ocjenjuje sud po svom slobodnom uvjerenju

Tužitelj je osiguratelj koji je primaocu nadoknadio štetu, prvotuženi je brođar koji je prevezao robu, a drugotuženi je slagač koji je prevezeni teret šećera iskrcao. Tužitelj protiv tuženika podiže tužbu za naknadu štete koja je prouzrokovana šećeru.

Rješavajući spor prvostepeni sud osudio je prvotuženog da plati tužitelju obračunskih dolara 1.662,84.- i 470,08.- Din, kao i da mu naknadi troškove od 1.484,85.- Din, a tužbeni je zahtjev protiv drugotuženog odbio iz razloga jer je nakon provedene rasprave i izvedenih dokaza utvrdio da je sporna šteta nastala za vrijeme dok je roba bila iskravavana iz broda, a iskravavanje je vršio prvotuženi. Sud je utvrdio da iz provedenih dokaza slijedi da šteta na odnosnom šećeru nije nastala za vrijeme prijevoza robe morem jer je to utvrđeno iskazom svjedoka, avarijskog komesara, koji je bio prisutan kod otvaranja brodskih grotala prilikom prispjega broda u luku, i koji je utvrdio da su vreće sa šećerom bile u dobroj kondiciji, i da je brođar poduzeo sve mjere da šećer bude uredno prevezen. Iz klauzule br.19 brođarskog ugovora od 6.X 1966.g. slijedi da je brođar oslobođen od rizika i troškova iskrcaja, te stoga ne snosi odgovornost za eventualnu štetu koja je nastala na robi za vrijeme iskrcaja, stoga je sud tužbeni zahtjev prema drugotuženom odbio. Kako je u toku spora dokazano da je do oštećenja šećera u utuženom obimu došlo, tj. da je avarirano 1373 vreće šećera, te je oštećenje i njegova visina utvrđena putem sudskog vještaka, to sud smatra da je do oštećenja i manjka šećera došlo